

کشتار روزنامه‌نگاران، پزشکان و فعالان امدادی در غزه و راه‌حل دو کشوری! (انزوای اسرائیل و محکومیت‌های آن در نهادهای بین‌المللی)

بهرام رحمانی

bahram.rehmani@gmail.com

مقدمه

جنگ غزه از اکتبر ۲۰۲۳ تاکنون به یکی از مرگبارترین بحران‌های انسانی قرن ۲۱ بدل شده است. تلفات سنگین غیرنظامیان تنها یک بُعد ماجراست؛ بعد دیگر، کشتار سیستماتیک روزنامه‌نگاران، پزشکان و کارکنان امدادی است که در عمل به «خاموش کردن صداها» و «قطع رگ‌های حیاتی جامعه» می‌انجامد.

گزارش‌های جمع‌آوری شده نشان می‌دهد حمله‌ها به دفاتر رسانه‌ای، چادرهای خبرنگاران، بیمارستان‌ها، آمبولانس‌ها و دفاتر سازمان‌های امدادی تکرار شده‌اند؛ این الگو با سقوط زیرساخت اطلاعاتی و درمانی همراه است. چنین اقدامات مکرری که نهادهای مدنی را هدف یا در معرض خطر قرار می‌دهد، پیامد حقوقی و اخلاقی دارد که از منظر میثاق‌ها و کنوانسیون‌های بین‌المللی قابل بررسی است. زمانی که خبرنگاران کشته یا اخراج می‌شوند، گزارش میدانی کاهش می‌یابد و به دنبال آن امکان ثبت وقایع احتمالی نقض حقوق بشر کاهش می‌یابد. هم‌زمان، از بین رفتن پرسنل درمانی ظرفیت نجات جان‌ها را کاهش می‌دهد و مرگ غیرنظامیان (به‌خصوص کودکان و سالمندان) را افزایش می‌دهد. این دو روند یکدیگر را تشدید می‌کنند.

تلفات بالای کارکنان امدادی و دشواری دسترسی امن به نیازمندان، زنجیره کمک را قطع یا کند می‌کند؛ این مسئله وقتی تشدید می‌شود که سازمان‌های امدادی از ارسال کارکنان بیشتر یا لجستیک حیاتی محروم شوند.

در سطح انسانی و جمعیتی، نابودی مراکز سلامت و مرگ کادر درمانی به کاهش امید به حیات و افزایش نرخ مرگ‌ومیرهای قابل اجتناب منجر می‌شود. در کنار آن انقطاع گزارش‌گری میدانی امکان پاسخ‌گویی بین‌المللی و تشکیل پرونده‌های مستند را ضعیف می‌کند.

آمار و شواهد مستند بین‌المللی

*روزنامه‌نگاران: بر اساس گزارش «کمیته حمایت از روزنامه‌نگاران» (CPJ) و پژوهش‌های مستقل، جنگ غزه مرگبارترین دوره برای خبرنگاران در تاریخ معاصر است. تا نیمه ۲۰۲۵ بیش از ۲۰۰ خبرنگار و فعال رسانه‌ای جان خود را از دست داده‌اند. ۱. بیش از ۲۵۰ رسانه از بیش از ۷۰ کشور جهان در اقدامی هماهنگ، با انتشار بیانیه‌ای در صفحه اول خود، به کشتار بیش از ۲۰۰ روزنامه‌نگار در جریان جنگ اسرائیل در غزه اعتراض کردند. این اقدام توسط سازمان گزارشگران بدون مرز (RSF)، یک نهاد بین‌المللی مدافع آزادی رسانه‌ها، سازمان‌دهی شده است.

«تیبا بروتن» مدیرکل سازمان گزارشگران بدون مرز، در بیانیه‌ای اعلام کرد: «با سرعتی که ارتش اسرائیل روزنامه‌نگاران را در غزه می‌کشد، به‌زودی کسی برای اطلاع‌رسانی باقی نخواهد ماند.» این اعتراض با حمایت جنبش جهانی آواز (Avaaz) انجام شد و رسانه‌هایی مانند شبکه خبری الجزیره (رسانه‌ای قطری)، روزنامه بریتانیایی ایندیپندنت، روزنامه‌های فرانسوی لاکروا و لومانیت، و روزنامه‌های آلمانی تاگس تسایتونگ و فرانکفورتر روندشاو در آن مشارکت داشتند.

بر اساس گزارش سازمان گزارشگران بدون مرز، از زمان آغاز جنگ اسرائیل در غزه در تاریخ ۷ اکتبر ۲۰۲۳-۱۵ مهر ۱۴۰۲، حدود ۲۲۰ روزنامه‌نگار در این منطقه کشته شده‌اند. هم‌چنین، تحلیل مستقل شبکه الجزیره نشان می‌دهد که دست‌کم ۲۷۸ روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای در ۲۲ ماه گذشته توسط اسرائیل کشته شده‌اند که ۱۰ نفر از آن‌ها از کارکنان این شبکه بوده‌اند.

* پرسنل بهداشتی و درمانی: گزارش‌های پزشکی و سازمان‌های بین‌المللی حوزه سلامت، شمار زیادی از کارکنان بهداشتی کشته یا مجروح را تایید کرده‌اند. مقالات علمی و جمع‌آوری داده‌ها (از جمله نشریات پزشکی و پلت‌فرم‌های ردیابی) اشاره به هزاران نیروی بهداشتی کشته یا آسیب‌دیده دارند؛ برخی منابع معتبر اشاره کرده‌اند که تا میانه ۲۰۲۵ شمار به‌کشته‌رفته‌های بخش سلامت در محدوده بیش از ۱۲۰۰ تا ۱۵۰۰ نفر برآورد شده است؛ با این یادآوری که آمار دقیق به دلیل قطع ارتباط، اشغال مراکز و اختلاف معیارهای شمارش متفاوت است. ۲. بسیاری از آنان هنگام خدمت‌رسانی در بیمارستان‌ها یا آمبولانس‌ها هدف قرار گرفتند.

* کارکنان امدادی: سازمان ملل (OCHA) اعلام کرده است که تا بهار ۲۰۲۵ بیش از ۵۴۳ نفر از کارکنان امدادی و سازمان‌های بشردوستانه در غزه کشته شده‌اند. ۳.

فراتر از کشتار غیرنظامیان؟

تحلیل‌گران سه دلیل عمده برای هدف‌گیری این گروه‌ها توسط ارتش اسرائیل ذکر می‌کنند:

۱. انزوای اطلاعاتی: خبرنگاران محلی و بین‌المللی تنها پل ارتباطی با جهان بیرون هستند. حذف آنان به معنای کاهش مستندسازی جنایات و کاستن از فشار افکار عمومی جهانی است. ۴.
۲. فلج کردن خدمات حیاتی: پزشکان و امدادگران ستون فقرات بقا در شرایط جنگی‌اند. نابودی این گروه‌ها ظرفیت درمانی را فرو می‌ریزد و نرخ مرگ‌ومیر غیرنظامیان را افزایش می‌دهد. ۵.
۳. شکستن اراده مقاومت اجتماعی: از میان برداشتن نیروهای مدنی، علاوه بر تضعیف روحیه جمعی، مسیر کمک‌های بین‌المللی را نیز قطع می‌کند.

محکومیت‌های بین‌المللی و پرونده نتانیاهاو نخست وزیر اسرائیل

* در مه ۲۰۲۴ دادستان دیوان کیفری بین‌المللی (ICC) خواستار صدور حکم بازداشت علیه بنیامین نتانیاهاو و یوآو گالانت به اتهام «ارتکاب جنایات جنگی و جنایت علیه بشریت» شد. ۶.

* شورای حقوق بشر سازمان ملل و گزارشگران ویژه بارها اسرائیل را به نقض فاحش حقوق بین‌الملل بشردوستانه متهم کرده‌اند. ۷.

* مجمع عمومی سازمان ملل نیز در قطعنامه‌های متعدد خواستار آتش‌بس فوری و تحقیق مستقل درباره حملات به خبرنگاران، پزشکان و کارکنان امدادی شده است.

آمار دو سال اخیر بیش از هرچیز گویاست: ۶۴۵۰۰ کشته که بیش از ۲۰ هزار نفر آن‌ها کودکان هستند. هزاران مرگ از گرسنگی و سرما، حداقل ۱۶۰ هزار زخمی، و تخریب بیش از ۸۰ درصد خانه‌ها. این آمار مربوط به چند ماه قبل است و هر روز بر ابعاد فجایع و کشتارها افزوده می‌شود.

روز ۲۱ شهریور-۱۲ سپتامبر، مجمع عمومی سازمان ملل با اکثریت ۱۴۲ رای موافق در برابر ۱۰ رای مخالف و ۱۲ رای ممتنع، به تشکیل دولت مستقل فلسطینی رای داد. نتانیاهاو اما در برابر دولت‌های جهان شانه بالا انداخت و در عکس‌العمل به قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل گفت «کشور فلسطینی وجود نخواهد داشت. این سرزمین متعلق به ماست.» این گفته را او و تمام فاشیست‌های اسرائیلی بارها تاکید کرده‌اند.

حدود سه چهارم از ۱۹۳ عضو سازمان ملل متحد، کشور فلسطین را که در سال ۲۰۱۲ به‌عنوان کشور ناظر غیر عضو شناخته شد، به رسمیت می‌شناسند.

کمیسیون تحقیق سازمان ملل متحد اخیرا با انتشار گزارشی اعلام کرد که اسرائیل در غزه مرتکب نسل‌کشی شده است. گفته شده که جمع‌آوری مدارک و شواهد این گزارش دو سال زمان برده است.

این کمیسیون در سند ۷۲ صفحه‌ای خود نوشت که دلایل معقولی وجود دارد که چهار مورد از پنج معیار تعریف‌شده برای نسل‌کشی در قوانین بین‌المللی، از زمان آغاز جنگ اسرائیل با حماس در سال ۲۰۲۳ اتفاق افتاده است: کشتن اعضای یک گروه (ملی، نژادی یا مذهبی)،

وارد کردن آسیب‌های جدی جسمی و روحی به آن‌ها، ایجاد عمدی شرایطی که برای نابودی برنامه‌ریزی شده است و جلوگیری از زاد و ولد.

وزارت خارجه اسرائیل این گزارش را «تحریف‌شده و نادرست» خواند و گفت که آن را قاطعانه رد و محکوم می‌کند. در حالی که رهبران جهان برای گردهمایی در مجمع عمومی سازمان ملل متحد آماده می‌شوند، تانک‌ها و نیروهای اسرائیلی به‌عنوان بخشی از یک حمله زمینی به داخل شهر غزه پیشروی می‌کنند. تهاجمی که هزاران نفر را مجبور به فرار کرده است. حملات اسرائیل به نوار غزه روز شنبه ۲۰ سپتامبر-۲۹ شهریور وارد مرحله‌ای تازه شد. منابع نظامی اسرائیلی گفتند که ارتش این کشور عملیات اشغال شهر غزه را در ساعات گذشته به‌طور قابل‌توجهی تشدید کرده و هم‌اکنون سه لشکر ارتش به‌طور هم‌زمان در حال حمله به این شهر هستند. به گفته این منابع، میزان پیشروی ارتش فراتر از انتظار فرماندهان بوده است. پیش‌تر ارتش اسرائیل که فراخوان‌های تخلیه شهر غزه را افزایش داده، تخمین زده بود که از پایان ماه اوت تاکنون حدود «۸۰ هزار» فلسطینی از آن کوچ کرده‌اند.

بسیاری از ساکنان غزه می‌گویند برای ترک شهر غزه با مشکلات زیادی مواجه‌اند. شهری که از آغاز عملیات نظامی اخیر، هدف حملات شدید اسرائیل قرار گرفته است. مسیر اصلی برای رسیدن به جنوب پر ازدحام است و زمان طولانی سفر و هزینه آن مانع بزرگی برای بسیاری محسوب می‌شود.

آویخای ادرعی، سخنگوی ارتش اسرائیل، در پستی در پلتفرم «ایکس» نوشت: ارتش «به عملیات با شدت بسیار و بی‌سابقه علیه (حماس) و سایر سازمان‌های تروریستی ادامه خواهد داد.»

بیمارستان‌ها و تیم‌های امداد و اورژانس اعلام کردند که دست‌کم ۴۵ فلسطینی در حملات و بمباران‌های مداوم اسرائیل در روز جمعه، کشته شدند که در میان آن‌ها ۱۱ نفر در شهر غزه بودند.

در همین حال، خبرنگاران در محل، گزارش دادند که محله‌های مختلف شهر غزه شاهد بمباران شدید و بی‌سابقه هوایی هستند و تانک‌های اسرائیلی برای نخستین بار تا خیابان الجلاء و منطقه شیخ رضوان پیشروی کرده‌اند. منابع پزشکی در غزه هم از کشته شدن بیش از ۴۹ نفر در حملات روز گذشته خبر دادند که ۲۶ تن آن‌ها در شهر غزه جان باخته‌اند.

آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد، در گفت‌وگو با خبرنگاری فرانسه گفت: آنچه امروز در غزه می‌بینم، بدترین چیزی است که در دوران مسئولیت من، و شاید در تمام زندگی‌ام، شاهد بوده‌ام.

او افزود جامعه جهانی نباید از تهدیدهای اسرائیل درباره انتقام‌جویی به خاطر شناسایی کشور فلسطین بترسد، زیرا تل‌آویو فارغ از این تصمیم‌ها به سیاست‌های کنونی خود ادامه خواهد داد. گوترش تصریح کرد دولت اسرائیل در مسیر تخریب کامل غزه و الحاق تدریجی کرانه باختری حرکت می‌کند.

غزه بدترین نسل‌کشی قرن اخیر را دارد تجربه می‌کند. فاجعه‌ای انسانی، نسل‌کشی تمام‌عیار، نابودسازی سازمان یافته و نقشه‌مند، توسط دولت اسرائیل در غزه در جریان است. صدای بشریت علیه این نسل‌کشی بلند است. هر هفته صدها هزار نفر در شهرهای بزرگ جهان به خیابان می‌آیند و علیه جنایات دولت اسرائیل در غزه اعتراض می‌کنند. این اعتراضات و همین‌طور اعتراضاتی که در اسرائیل علیه دولت نتانیاها صورت می‌گیرد، باید چنان گسترش یابد که نتانیاها مجبور شود به جنایات هر روزه خود پایان دهد.

اکنون نیروهای نظامی اسرائیلی در غزه، خودروهای فرسوده نظامی به بمب‌های متحرک عظیم بدل کرده‌اند؛ آن‌ها را در دل محله‌های مسکونی کار می‌گذارند و از راه دور منفجر می‌کنند تا ساختمان‌ها در چند ثانیه کاملاً فرو بریزد و هر کس اطراف باشد را در دم نابود کند. قدرت ویرانگری این روش حتی از حملات هوایی نیز سهمگین‌تر است.

پروفیسور هانی بسوس، کارشناس امنیتی آکادمی مطالعات دفاعی «جوکان بن جاسم» در قطر که پیش‌تر در نوار غزه کار کرده است، به پی‌پی‌سی می‌گوید ارتش اسرائیل از این وسایل انفجاری هدایت‌شونده از راه دور برای تخریب مناطق مسکونی، تونل‌ها و ساختمان‌های بزرگ استفاده می‌کند تا «هزینه‌های درگیری نظامی را کاهش دهد و از تلفات نیروهای اسرائیلی پیشگیری کند».

او توضیح می‌دهد که این وسایل حجم زیادی مواد منفجره حمل می‌کنند و در تونل‌ها و مجتمع‌های مسکونی به کار رفته‌اند و انفجارهای مهیبی به‌وجود آورده‌اند.

نه جنایت‌تکان‌دهنده حماس در ۷ اکتبر دو سال قبل و نه موضع‌گیری‌های این جریان و جمهوری اسلامی در دفاع از نابودی اسرائیل یک ذره توجیه‌کننده این جنایات نیست. این‌ها عملاً آب به آسیاب دولت فاشیستی اسرائیل می‌ریزد و راه را بر حل مسئله فلسطین می‌بندد. اکنون بیش‌تر جمعیت ۲/۴ میلیون نفری نوار غزه حداقل یک بار مجبور به جابه‌جایی و ترک خانه‌های خود شده‌اند.

به رسمیت شناختن دولت فلسطین

نخست‌وزیر بریتانیا، کیر استارمر، روز یک‌شنبه ۲۱ سپتامبر، اعلام کرد کشورش به‌طور رسمی دولت فلسطین را به رسمیت می‌شناسد؛ تصمیمی که هم‌زمان با اقدام مشابه کانادا و استرالیا و در آستانه نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد اتخاذ شد.

استارمر در بیانیه‌ای گفت هدف این اقدام «احیای امید به صلح برای فلسطینی‌ها و اسرائیلی‌ها» است و تأکید کرد که این تصمیم به معنای پاداش دادن به حماس نیست. او تصریح کرد: «ما باید تلاش‌هایمان را برای آینده‌ای مسالمت‌آمیز، آزادی‌گروگان‌ها، پایان خشونت‌ها و بازگشت به راه‌حل دو دولت متحد کنیم.»

این اقدام بریتانیا که نقشی تاریخی در تحولات خاورمیانه داشته و در سال ۱۹۱۷ با اعلامیه بالفور زمینه‌ساز تشکیل دولت اسرائیل شد، به‌عنوان لحظه‌ای تاریخی توصیف می‌شود. استارمر با اشاره به همین گذشته افزود که زمان «اصلاح خطاهای تاریخی» فرا رسیده است. حسام زملط، رییس هیات فلسطینی در لندن، در واکنش گفت این اقدام «پایان دادن به انکار موجودیت ماست که از ۱۰۸ سال پیش آغاز شد» و آن را «اصلاحی بر اشتباهات گذشته» توصیف کرد.

بیش از ۱۴۰ کشور جهان تاکنون فلسطین را به رسمیت شناخته‌اند و انتظار می‌رود در روزهای آینده کشورهای بیش‌تری از جمله فرانسه نیز به این صف بپیوندند. فرانسه و بریتانیا به‌عنوان قدرتهای استعماری سابق در خاورمیانه، به‌ویژه در تقسیم سرزمین‌های پس از جنگ جهانی اول، نقشی کلیدی داشته‌اند و بسیاری این تصمیم جدید را تلاشی برای پاسخ به مسئولیت‌های تاریخی می‌دانند. امانوئل ماکرون، رییس‌جمهور فرانسه که در آغاز جنگ غزه بدون قید و شرط در کنار اسرائیل ایستاده بود، طی دو سال گذشته به تدریج مسیر تازه‌ای را برگزید و قرار است دوشنبه ۲۲ سپتامبر در سازمان ملل، دولت فلسطین را به رسمیت بشناسد. تصمیمی تاریخی که نتیجه پیامدهای بحران انسانی در غزه، رایزنی‌های دیپلماتیک و تغییرات فضای سیاسی بین‌المللی است و هم‌زمان خشم اسرائیل و ایالات متحده را برانگیخته است.

بر اساس گزارش لوموند، رییس‌جمهور فرانسه روز ۱۱ سپتامبر، در کاخ الیزه میزبان جمعی از روشنفکران، نویسندگان و رهبران اقتصادی و اعضای جامعه یهودی فرانسه بود تا درباره افزایش یهودستیزی در این کشور و شنیدن نظر آن‌ها درباره تصمیم پاریس برای شناسایی دولت فلسطینی گفت‌وگو کند.

به نوشته این روزنامه فرانسوی، در آن جلسه، برنارد هانری لوی، فیلسوف فرانسوی مدافع اسرائیل به ماکرون گفته که «این زمان مناسبی برای چنین تصمیمی نیست»، چرا که به باور او این امر شبیه پاداش دادن به حماس پس از حمله ۷ اکتبر ۲۰۲۳ خواهد بود. در مقابل، والری زناتی و آلن فینکلکروت، دو نویسنده و روشنفکر دیگر حاضر در این جلسه استدلال کردند که این اقدام ضربه‌ای سخت به حماس خواهد بود و باید انجام شود.

به نوشته لوموند، تصمیم ماکرون، هرچند تاریخی، تنها گامی ابتدایی در مسیری طولانی است، مسیری که هم‌چنان زیر سایه جنگ غزه و کشمکش‌های منطقه‌ای قرار دارد.

ادعای نتانیاهو: کشور فلسطینی در کار نخواهد بود!

بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل در واکنش به اقدام بریتانیا، استرالیا و کانادا در به رسمیت شناختن کشور فلسطینی تأکید کرد که چنین کشوری هرگز ایجاد نخواهد شد.

پس از آن‌که بریتانیا و دیگر متحدان غربی در اقدامی که نشان‌دهنده ناخشنودی از اسرائیل تلقی می‌شود، یک‌به‌یک کشور فلسطین را به‌طور یک‌جانبه به رسمیت می‌شناسند، نتانیاهو خشمگینانه بیانیه‌ای منتشر کرد.

نخست‌وزیر اسرائیل در همین راستا رهبران غربی و متحدان دیرین خود را متهم کرد که با این اقدام خود به حماس «جایزه» می‌دهند. بنیامین نتانیاهو، ادامه داد: «این مسئله اتفاق نخواهد افتاد. یک کشور فلسطینی در غرب اردن تأسیس نخواهد شد.»

نتانیاهو اعلام کرد که پاسخ اسرائیل را به این رویکرد پس از سفر هفته آینده خود به ایالات متحده و دیدار با دونالد ترامپ، رییس‌جمهوری آمریکا در کاخ سفید، اعلام خواهد کرد.

ایتامار بن گویر و بتسالل اسموتریچ، دو وزیر تندروی کابینه اسرائیل روز یکشنبه ۲۱ سپتامبر، در واکنش به تصمیم بریتانیا، کانادا و استرالیا مبنی بر به رسمیت شناختن «کشور فلسطین» خواستار الحاق کرانه باختری رود اردن به خاک اسرائیل شدند.

کرانه باختری از جمله سرزمین‌های فلسطینی است که طرفداران راه‌حل دو کشوری امیدوارند «کشور فلسطین» روزی بتواند در آن تشکیل شود. ایتامار بن گویر، وزیر امنیت ملی اسرائیل در واکنش به تصمیم لندن، اتاوا و کانبرا در بیانیه‌ای گفت: «به رسمیت شناختن کشور فلسطین توسط بریتانیا، کانادا و استرالیا نیازمند اقدامات فوری متقابل است: اجرای سریع حق حاکمیت بر یهودا و سامره [کرانه باختری] و انحلال کامل تشکیلات خودگردان فلسطینی.»

وزیر امنیت ملی اسرائیل افزود که پیشنهاد خود را در جلسه آتی کابینه این کشور ارائه خواهد کرد. بتسالل اسموتریچ، وزیر دارایی در کابینه بنیامین نتانیا، نخست‌وزیر اسرائیل نیز در شبکه اجتماعی «ایکس» نوشت: «دورانی که بریتانیا و دیگر کشورها برای آینده ما تصمیم می‌گرفتند، به پایان رسیده است. قیومیت تمام شده است و تنها پاسخ به این اقدام ضد اسرائیلی، اعمال حاکمیت بر سرزمین تاریخی ملت یهود در یهودا و سامره (کرانه باختری) و حذف همیشگی توهّم تشکیل کشور فلسطین از دستور کار است.»

سفیر آمریکا در اسرائیل به تندی از به رسمیت شناختن «کشور فلسطین» انتقاد کرد. مایک هاگی، سفیر آمریکا در اسرائیل نیز به شدت از تصمیم لندن، اتاوا و کانبرا برای به رسمیت شناختن «کشور فلسطین» انتقاد کرد. او با بازنشر یک نظرسنجی در مورد موضع شهروندان بریتانیا و فرانسه در قبال به رسمیت شناختن «کشور فلسطین» از رهبران این دو کشور به‌عنوان «سیاست‌مداران گمراه» یاد کرد.

اقدامات ارزنده نویسندگان و هنرمندان در دفاع از مردم فلسطین

در حرکتی کم سابقه، بیست تن از غول‌های ادبیات معاصر جهان، از جمله سالی رونی، آنی ارنو، عبدالرزاق قورنه و ویت تان نوین، با امضای نامه‌ای سرگشاده، از دولت فرانسه خواسته‌اند تا برنامه حمایتی خود برای خروج امن نویسندگان، هنرمندان و دانشگاهیان از غزه را از سر بگیرد.

این نامه، که پژواک نگرانی عمیق جامعه فرهنگی جهانی است، تصمیمی را به چالش می‌کشد که به باور آن‌ها، نه تنها «مجازاتی جمعی» علیه فلسطینیان، بلکه خیانت به سنت دیرینه فرانسه در پناه دادن به اندیشمندان در معرض خطر است.

سالی رونی، نویسنده ایرلندی که آثارش میلیون‌ها نسخه فروش داشته سال هاست که از حامیان سرسخت جنبش بایکوت فرهنگی اسرائیل (BDS) است. او پیش‌تر در سال ۲۰۲۱، از ترجمه کتابش به زبان عبری از طریق یک ناشر اسرائیلی خودداری کرده بود و اخیراً نیز اعلام کرد که درآمد حاصل از اقتباس‌های تلویزیونی آثارش را به نهادهای حامی فلسطین اهدا خواهد کرد.

آنی ارنو، برنده نوبل ادبیات از فرانسه، همواره به داشتن مواضع چپ‌گرایانه و حمایت از حقوق اقلیت‌ها شهرت داشته است. او نیز از امضاءکنندگان قدیمی بیانیه‌های حمایت از فلسطین و از منتقدان سیاست‌های اسرائیل است.

ویت تان نوین، نویسنده ویتنامی-آمریکایی و برنده جایزه پولیتزر، که خود تجربه جنگ و آوارگی را در تاریخ خانواده‌اش دارد، بارها در نوشته‌ها و سخنرانی‌هایش مبارزات مردم فلسطین را با تجربیات استعمارزدایی در دیگر نقاط جهان مقایسه کرده است.

عبدالرزاق قورنه، نویسنده تانزانایی تبار و برنده نوبل، که آثارش عمیقاً به مضامین استعمار، هویت و مهاجرت می‌پردازد، همواره صدایی رسا در دفاع از حقوق پناهجویان و آوارگان بوده است.

خاویر بارد، بازیگر اسپانیایی، در مراسم جوایز امی ۲۰۲۵ در لس‌آنجلس با پوشیدن چفیه فلسطینی و اعلام جمله «من این‌جا هستم تا نسل‌کشی در غزه را محکوم کنم. آزادی برای فلسطین!» توجه همه را به خود جلب کرد. او همچنین از تحریم شرکت‌ها و مؤسساتی که با رژیم صهیونیستی همکاری می‌کنند حمایت کرد و پیام خود را در حمایت از فلسطین منتشر کرد.

جایزه «امی» به‌عنوان مهم‌ترین جایزه سریال‌ها و برنامه‌های تلویزیونی در جهان شناخته می‌شود در مراسم امسال جایزه امی که روز ۱۴ سپتامبر برگزار شد، بارد با چفیه فلسطینی در فرش قرمز در میان ستارگان هالیوود ظاهر شد و پیام سیاسی خود را آشکار کرد. او که

برای بازی در مینی‌سریال هیولاهای داستان لایل و اریک منندس، نامزد جایزه بهترین بازیگر نقش مکمل مرد بود، از فرصت حضور در این مراسم جهانی برای محکوم کردن خشونت‌ها و نسل‌کشی اسرائیل علیه مردم غزه استفاده کرد.

باردم در مصاحبه با رسانه‌ها گفت: «انجمن بین‌المللی متخصصان نسل‌کشی تایید کرده است که آنچه در غزه رخ می‌دهد یک نسل‌کشی است. به همین دلیل خواستار تحریم دیپلماتیک و تجاری و اعمال فشارهای موثر علیه اسرائیل هستیم.» او در چندین نوبت مشت خود را به نشانه مقاومت بالا برد و حمایت خود از فلسطینی‌ها را به نمایش گذاشت.

سایر هنرمندان حاضر در مراسم، از جمله هانا اینبندر و مگان استالر، نیز حمایت خود از فلسطین را اعلام کردند. اینبندر، برنده جایزه امی بهترین بازیگر نقش مکمل زن، از روی صحنه فریاد زد: «فلسطین آزاد!»

این اقدام باردم و دیگر هنرمندان نشان‌دهنده افزایش اعتراضات بین‌المللی علیه اشغالگری و جنایات اسرائیل در غزه است و ثابت می‌کند که حتی در هالیوود، صدای حمایت از فلسطین به گوش می‌رسد.

شماری از هنرمندان و چهره‌های سرشناس سینما و تئاتر جهان با حضور در مراسم‌های معتبر هنری، حمایت خود را از مردم مظلوم غزه اعلام کردند.

این هنرمندان با در دست گرفتن شعارهای آزادی‌خواهانه و استفاده از نمادهایی، چون چفیه فلسطینی، سکوت در برابر جنایات رژیم صهیونیستی را شکستند و صدای آزادی‌خواهی مردم فلسطین را در محافل جهانی طنین‌انداز کردند.

تحلیل‌گران معتقدند این اقدام هنرمندان، بازتابی از همبستگی وجدان‌های بیدار جهان با مردم غزه است؛ مردمی که سال‌هاست زیر بار محاصره و حملات ارتش اسرائیل، هم‌چنان استقامت می‌کنند.

این حرکت نمادین بار دیگر نشان داد که پیام حقانیت مردم فلسطین از مرزها گذشته و به زبان مشترک عدالت‌خواهان جهان تبدیل شده است.

ششمین وتوی آمریکا در باره جنگ غزه در شورای امنیت؛ ۱۴ رای موافق بی‌اثر شد

ایالات متحده شامگاه پنج‌شنبه ۱۸ سپتامبر-۲۷ شهریور، پیش‌نویس قطعنامه‌ای را در شورای امنیت سازمان ملل متحد وتو کرد که خواستار آتش‌بس فوری، بدون قید و شرط و دائمی در غزه و رفع همه محدودیت‌ها بر ورود کمک‌های بشردوستانه به این محاصره‌شده بود. این متن که توسط ۱۰ عضو منتخب شورا تهیه شده بود، هم‌چنین آزادی فوری، آبرومندانانه و بدون قید و شرط همه گروگان‌های در بند حماس و دیگر گروه‌ها را مطالبه می‌کرد. پیش‌نویس با ۱۴ رای موافق روبه‌رو شد اما با وتوی آمریکا به تصویب نرسید؛ این ششمین بار از آغاز جنگ نزدیک به دو ساله میان اسرائیل و حماس است که واشنگتن در این موضوع از حق وتو استفاده می‌کند.

پایان کنفرانس بین‌المللی برای حل مسالمت‌آمیز مسئله فلسطین و اجرای راه‌حل دوکشوری

سعودی و فرانسه در پایان کنفرانس بین‌المللی برای حل مسالمت‌آمیز مسئله فلسطین و اجرای راه‌حل دوکشوری طی بیانیه‌ای مشترک، کشورهای جهان را به تسریع در اجرای «اعلامیه نیویورک» از طریق گام‌های عملی، ملموس و غیرقابل بازگشت فراخواندند. این بیانیه همچنین از تعهدات و اقداماتی که کشورهای عضو سازمان ملل متحد آغاز کرده‌اند، استقبال نمود.

کنفرانس بین‌المللی به تصویب «اعلامیه نیویورک» منجر شد؛ متنی که با حمایت استثنایی ۱۴۲ کشور در مجمع عمومی سازمان ملل همراه گردید. این «اعلان آرمان‌گرایانه» پایبندی ثابت جامعه جهانی به راه‌حل دوکشوری را تأیید کرده و مسیری غیرقابل بازگشت برای ساخت آینده‌ای بهتر برای فلسطینی‌ها، اسرائیلی‌ها و همه ملت‌های منطقه ترسیم می‌کند.

بیانیه نیویورک، هم‌چنین تأکید کرد که در حالی که در مجمع عمومی سازمان ملل گرد هم آمده‌ایم، فاجعه انسانی در غزه با تشدید حمله زمینی اسرائیل به شهر غزه وخیم‌تر می‌شود و غیرنظامیان و گروگان‌ها به‌ای غیرقابل توجیه این جنگ مداوم را می‌پردازند. در چنین شرایطی، «اعلامیه نیویورک» جایگزینی اصولی و واقع‌بینانه برای پایان دادن به چرخه خشونت و جنگ‌های تکراری ارائه می‌دهد.

در همین چارچوب، بیانیه بر تقویت آموزش و تجهیز نیروهای پلیس و امنیت فلسطین تأکید کرد؛ اقدامی که با بهره‌گیری از برنامه‌های موجود مانند ماموریت هماهنگ‌کننده امنیتی آمریکا (USSC)، ماموریت پلیس اروپا (EUPOL COPPS) و ماموریت اتحادیه اروپا برای گذرگاه رفح (EUBAM Rafah) انجام خواهد شد.

بیانیه بر ضرورت اتحاد نوار غزه و کرانه باختری تحت چتر تشکیلات فلسطینی تأکید و از سیاست «یک کشور، یک دولت، یک قانون، یک سلاح» که توسط تشکیلات اعلام شد، استقبال کرد. همچنین بر حمایت مداوم از اجرای آن تعهد نمود.

در ارتباط با پایان جنگ غزه، ریاض و پاریس مجدداً بر ضرورت پایان دادن به حاکمیت حماس در غزه و خلع سلاح آن تأکید کردند؛ اقدامی که باید با حمایت و مشارکت بین‌المللی و همسو با هدف برپایی دولت مستقل فلسطین همراه باشد.

سعودی و فرانسه به‌عنوان روسای کنفرانس حضور کشورهای را که در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک گرد آمدند «لحظه‌ای تاریخی و سرنوشت‌ساز برای صلح، امنیت و ثبات در خاورمیانه» توصیف کردند.

دو کشور در بیانیه خود خواستار حرکت جامعه جهانی از گفتار به عمل شدند و از تلاش‌های ۱۷ رییس تیم‌های کاری ناشی از کنفرانس برای ترسیم مسیر اجرای سریع راه‌حل دوکشوری قدردانی کردند.

بیانیه از به‌رسمیت‌شناختن رسمی کشور فلسطین از سوی استرالیا، بلژیک، کانادا، لوکزامبورگ، مالت، پرتغال، بریتانیا، دانمارک، آندورا، موناکو، سن‌مارینو و فرانسه استقبال کرد و از دیگر کشورها خواست به این روند بپیوندند.

بیانیه توضیح داد که کنفرانس «راه‌حل دوکشوری» و موج شناسایی فلسطین، تجسم دولتی مستقل، دموکراتیک و اقتصادی پایدار برای فلسطین است که در صلح و امنیت در کنار اسرائیل زندگی کند.

بیانیه تعهدات تاریخی محمود عباس را ارج نهاد؛ از جمله پابندی به راه‌حل مسالمت‌آمیز، رد خشونت و تروریسم، اعلام اینکه کشور فلسطین قصد ندارد کشور مسلحی باشد، و آمادگی برای همکاری در ترتیبات امنیتی متقابل. همچنین از عباس در مسیر اصلاحات بیشتر در ساختار حکمرانی تشکیلات حمایت شد.

بیانیه بار دیگر بر پایان جنگ در غزه و آزادی همه گروگان‌ها به‌عنوان اولویت‌های اصلی تأکید کرد و خواستار آتش‌بس دائم، آزادی اسرا، دسترسی بی‌مانع کمک‌های انسانی به سراسر غزه و خروج کامل نیروهای اسرائیلی از این منطقه شد.

بیانیه از اقدامات ملموسی که کشورها در واکنش به تدابیر یک‌جانبه مغایر با راه‌حل دوکشوری و نقض قوانین بین‌المللی اتخاذ کرده‌اند، استقبال کرد و خواستار پایان این اقدامات از سوی اسرائیل شد.

بیانیه از اصلاحاتی مانند لغو نظام پرداخت مستمری به زندانیان که اجرایی شده، اصلاح کتب درسی تحت نظارت اتحادیه اروپا و با حمایت سعودی، و تعهد به برگزاری انتخابات آزاد و شفاف ظرف یک سال پس از آتش‌بس استقبال کرد.

بیانیه از تاسیس «ائتلاف اضطراری حمایت از فلسطین» برای تأمین فوری بودجه تشکیلات فلسطینی استقبال و همه کشورها را به پیوستن به آن فراخواند. همچنین بر لزوم آزادسازی فوری عواید مالیات‌های فلسطین از سوی اسرائیل و بازنگری در پروتکل اقتصادی پاریس تأکید شد.

بیانیه نیویورک اسرائیل را به استفاده از فرصت صلح فراخواند و تأکید کرد که پایان اشغال و تحقق صلح عادلانه و پایدار میان فلسطینی‌ها و اسرائیلی‌ها تنها راه برای ادغام کامل منطقه‌ای است، همان‌طور که ابتکار صلح عربی تصریح کرده است. همچنین بر بررسی ایجاد یک نظام امنیتی منطقه‌ای با الهام از تجربه آسه‌آن و سازمان امنیت و همکاری اروپا تأکید شد.

در پایان، بیانیه همه کشورها را به پیوستن به این حرکت بین‌المللی برای تضمین صلح و امنیت همه ملت‌های خاورمیانه و دستیابی به شناسایی متقابل و ادغام کامل منطقه‌ای دعوت کرد.

نتیجه‌گیری و بستر تاریخی

آغاز این چرخه خشونت به ۷ اکتبر ۲۰۲۳ بازمی‌گردد؛ زمانی که نیروهای حماس در حمله‌ای گسترده به جنوب اسرائیل، بیش از ۱۱۰۰ نفر را کشتند و حدود ۲۵۰ غیرنظامی و نظامی اسرائیلی را به گروگان گرفتند. طبیعتاً هر فر و نیروی انسان‌دوست، ضدجنگ و مخالف ترور، چنین عملی را صراحتاً محکوم می‌کند. اما این اقدام به‌سرعت واکنش شدید اسرائیل را برانگیخت. ارتش اسرائیل تحت عنوان «عملیات شمشیر آهنین» حملات هوایی و زمینی گسترده‌ای علیه نوار غزه آغاز کرد که تا امروز ادامه یافته است.

در جریان این حملات، تلفات غیرنظامیان غزه به ده‌ها هزار نفر رسید و زیرساخت‌های حیاتی از جمله بیمارستان‌ها، مدارس و مراکز امدادی تخریب شدند. آنچه وضعیت را وخیم‌تر کرده، کشته شدن خبرنگاران، پزشکان و امدادگران است که عملاً منجر به انزوای انسانی و اطلاع‌رسانی در غزه شده است.

به این ترتیب، چرخه‌ای جنگ و کشتار بی‌پایان شکل گرفت که از یک حمله خشونت‌بار آغاز شد، اما با شدت و دامنه پاسخ اسرائیل به بحرانی انسانی و حقوقی بی‌سابقه در تاریخ معاصر بدل شد. اکنون جامعه جهانی با پرسش بنیادی روبه‌روست: چگونه می‌توان در عین پاسخ‌گویی به خشونت‌های آغازین، از تداوم نقض سیستماتیک حقوق غیرنظامیان جلوگیری کرد و راهی به‌سوی صلح و عدالت یافت؟ چگونه می‌توان به این نسل‌کشی اسرائیل پایان داد؟ چگونه مردم فلسطین می‌توانند به دور از هرگونه خشونت و جنگ و کشتار و اشغالگری اسرائیل، به حق تعیین سرنوشت خود برسند و کشور و جامعه مستقل خودشان را مستقیماً و بدون دخالت خارجی تشکیل دهند.

در اسرائیل نیز خانواده‌های گروگان‌ها، همواره با برگزاری تظاهرات در اورشلیم و تل‌آویو خواستار مذاکره برای آزادی اسیران و پایان جنگ شدند. آنان نخست‌وزیر نتانیاها را متهم کردند با ادامه جنگ جان گروگان‌ها را به خطر می‌اندازد و خون عزیزان‌شان را ابزار سیاسی برای حفظ قدرت کرده است. بر اساس آمار، ۴۸ گروگان هم‌چنان در غزه هستند و کم‌تر از نیمی از آنان زنده‌اند.

دو سال است که نسل‌کشی و جنایتی عظیم توسط دولت اسرائیل در برابر چشم مردم جهان در جریان است. صحنه‌هایی که ویدئوهایش بعضاً منتشر می‌شود، و گوشه بسیار کوچکی از جنایات این دولت علیه مردم فلسطین در غزه را نمایان می‌سازد، به راستی هولناک و تکان‌دهنده است. کودکانی که با گریه و فریاد زنده به گور می‌شوند، زنان و مردان نحیف و گرسنه‌ای که در صف کمک‌های غذایی سازمان ملل لت و پار می‌گردند، خانه‌های فقیرانه‌ای که بر سر ساکنین آن‌ها آوار می‌شوند، پزشکان و خبرنگارانی که به رگبار بسته می‌شوند، اسرایی‌هایی که با دست‌های بسته قتل‌عام و در گورهای جمعی مدفون می‌شوند. هم‌چنین کتک‌زدن و تعرضات و توهین‌های هر روزه به زنان و مردان فلسطین و غزه توسط سربازان و شهرک‌نشینان اسرائیلی. در کنار کشتارهای فجیع و هر روزه با بمباران و گلوله باران، قحطی و بی‌دروبی نیز هر روز دارد از ساکنین محاصره شده غزه، تلفات می‌گیرد. این یک نسل‌کشی آشکار توسط حکومت فاشیست اسرائیل است که با حمایت دولت دست راستی ترامپ در مقابل چشم جهانیان صورت می‌گیرد.

پی‌تردید، کشتار هدفمند کارکنان رسانه‌ها، بهداشت و کمک‌رسانی در غزه فقط تلفات فردی نیست؛ این پدیده ساختار اطلاعات‌رسانی، ظرفیت درمانی و امکان حمایت بین‌المللی از جمعیت غیرنظامی را تضعیف می‌کند. در عمل، حذف روزنامه‌نگار به «خلاء اطلاع‌رسانی» می‌انجامد، کشتن پزشک یا پارامدیک خدمات حیاتی را قطع می‌کند و تلفات کارکنان سازمان‌های امدادی جریان کمک‌رسانی را کند یا متوقف می‌سازد؛ همه این‌ها پیامدهای جمعی و بلندمدت دارد که با اعداد و سند و ارقام بررسی و در تاریخ انبوهی از جنایت ۷۵ ساله دولت و ارتش و سایر نهادهای امنیتی اسرائیل ثبت شود.

پی‌تردید هیات حاکمه و دولت اسرائیل به این دلیل توانسته به نسل‌کشی در غزه را ادامه دهد و جواب هیچ سازمان حقوق بشری و نهادهای صلح‌طلب و ضدجنگ را ندهد که عملیات آن در راستای منافع امپریالیسم آمریکا و آلمان و سایر امپریالیست‌های غربی و با کمک مادی و تسلیحاتی، رسانه‌ای و سیستم قضایی و غیره صددرصدی آن‌ها انجام می‌دهد. اما اکنون به نظر می‌رسد دولت‌های غربی با فشار جنبش‌های اجتماعی و ضدجنگ و حامیان فلسطین در حال حاضر تغییر موضع دهند و راه‌حل دو کشور را بپذیرند. این گام مثبتی در نزد افکار عمومی است اما هیچ اعتمادی به دولت‌های سرمایه‌داری جهان وجود ندارد و احتمال دارد فعلاً چنین تغییر موضع آن‌ها مصلحتی و صد البته در راستای منافع سرمایه‌داری خودشان باشد و فردا تغییر کند!

سه‌شنبه یکم مهر ۱۴۰۴ - بیست و سوم سپتامبر ۲۰۲۵

منابع و پاورقی‌ها

۱. Committee to Protect Journalists (CPJ)، گزارش سالانه درباره خبرنگاران کشته‌شده در غزه، ۲۰۲۵-۲۰۲۴.
۲. The Lancet & سایر نشریات پزشکی درباره تلفات کادر سلامت در غزه (۲۰۲۴).
۳. گزارش دفتر هماهنگی امور بشردوستانه سازمان ملل (OCHA)، آوریل ۲۰۲۵.
۴. Watson Institute, Brown University - گزارش «Gaza: The Deadliest Conflict for Journalists» (۲۰۲۴).
۵. گزارش مشترک سازمان جهانی بهداشت (WHO) و سازمان پزشکان بدون مرز، ۲۰۲۴.
۶. بیانیه دادستان دیوان کیفری بین‌المللی (ICC)، مه ۲۰۲۴.
۷. شورای حقوق بشر سازمان ملل، گزارش ویژه درباره وضعیت حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی فلسطین، ۲۰۲۴.